

## **Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 1 Noiembrie 2011**

1 Noiembrie 2011, 12.00 – 14.30

### **Introducere**

**Președintele ANCOM, Cătălin Marinescu**, urează bun venit participanților și prezintă Agenda întâlnirii.

### **1. Adoptarea Agendei**

**Președintele ANCOM** enumeră documentele supuse dezbaterii și cere observații asupra agendei care conține minuta ședinței Consiliului Consultativ al ANCOM din data de 22 iulie 2011 și **Proiectele de măsuri ale Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile**. În lipsa oricăror remarci, agenda este adoptată în forma propusă de ANCOM.

### **2. Minuta întâlnirii anterioare**

**Președintele ANCOM** cere observații cu privire la documentul nr.2 (Minuta întâlnirii din data de 22 iulie 2011), inclusă pe agendă spre aprobare. În lipsa oricăror remarci, președintele aprobă minuta ultimei ședințe.

### **3. Proiectele de măsuri ale Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile**

**Președintele ANCOM** dă cuvântul domnului Bogdan VASILESCU, Șef serviciu, Serviciul Analize și Studii de Piață, Direcția Executivă Reglementare/Direcția Reglementare Economică, din cadrul ANCOM, pentru a prezenta Sinteza Observațiilor.

**Reprezentantul ANCOM** menționează că perioada de consultare pentru *proiectele de măsuri ale Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile*, publicate pe pagina de internet a ANCOM la data de 4 august 2011, a expirat la data de 16 septembrie 2011. În cazul *proiectului de măsuri ale Autorității Naționale pentru*

*Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, acesta a fost republicat și supus consultării publice în perioada 28 septembrie – 7 octombrie 2011. Proiectele supuse consultării au drept scop evaluarea necesității definirii și, după caz, definirea unor piețe relevante susceptibile de a fi reglementate *ex ante* în ceea ce privește serviciile de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv serviciile de terminare a apelurilor la puncte mobile, precum și analizarea situației concurențiale pe piețele astfel definite, în sensul determinării eventualilor furnizori cu putere semnificativă, și stabilirea măsurilor de reglementare necesare pe piețele analizate în vederea eliminării problemelor concurențiale identificate.*

Piețele relevante identificate au fost următoarele:

1. Piețele serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețele publice de telefonie operate de 52 de furnizori (în forma propusă consultării în perioada 4 august 2011– 16 septembrie 2011, există 50 de furnizori);

2. Piețele serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile în rețelele publice de telefonie operate de fiecare din următorii furnizori de rețele publice de comunicații electronice: Societatea Comercială „Cosmote Romanian Mobile Telecommunications” – S.A.; Societatea Comercială „Orange România” – S.A.; Societatea Comercială „RCS & RDS” – S.A.; Societatea Comercială „Romtelecom” – S.A.; Societatea Comercială „Telemobil” – S.A.; Societatea Comercială „Vodafone Romania” – S.A.

Astfel, pe parcursul perioadei de consultare au fost primite patru categorii de observații: 1 - observații privind piețele cu amănuntul corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile; 2 - observații privind identificarea piețelor relevante de gros și identificarea furnizorilor cu putere semnificativă; 3 - observații cu privire la obligațiile ce urmează a fi impuse operatorilor cu putere semnificativă pe piețele serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv de terminare a apelurilor la puncte mobile și 4 - observații cu privire la fundamentarea tarifelor în funcție de costuri și evidența contabilă separată.

**Toate comentariile și observațiile** primite pe marginea acestor proiecte, precum și răspunsurile oferite de către Autoritate pot fi consultate pe larg în sinteza observațiilor, document elaborat de ANCOM în urma procesului de consultare publică și publicat pe site-ul Autorității.

**Președintele ANCOM** solicită alte observații decât cele deja exprimate pe perioada consultării publice pe marginea **Proiectelor de măsuri ale Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe, respectiv corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile.**

**Reprezentantul Romtelecom** face o primă observație cu privire la dreptul de modificare al arhitecturii de interconectare și menționează că una dintre solicitările exprese ale Romtelecom a vizat modul de calcul al ponderii pentru facturarea legăturilor de interconectare în momentul în

care acestea sunt folosite bidirecțional. Acesta adaugă că solicitarea Romtelecom își are baza în principiul fundamental promovat de ANCOM la începutul activității de reglementare, în 2002, potrivit căruia niciun operator nu ar trebui să plătească pentru resurse pe care nu le folosește și niciun operator nu ar trebui forțat să achiziționeze resurse de care nu are nevoie. În baza acestui principiu, Romtelecom solicită ca ponderarea tarifelor pentru legăturile de interconectare să se poată face și individual pentru fiecare legătură în parte la nivelul întregului trafic. Reprezentantul Romtelecom spune că soluția propusă de ANCOM în anul 2002 a reprezentat o soluție simplificatoare, menită a ajuta piața și a da un start interconectării. Romtelecom cere acordarea dreptului de a plăti exact pentru ceea ce folosește și solicită posibilitatea de calcul a acestor ponderi pentru fiecare legătură în parte. Acesta adaugă că argumentul ANCOM la această problemă a fost faptul că o astfel de metodă ar fi dificilă pentru că ar presupune câte o factură pentru fiecare legătură. Reprezentantul Romtelecom susține că solicitarea sa nu vizează facturarea pe fiecare legătură în parte, ci modificarea metodei de calcul. Acesta menționează că eficientizarea costurilor și simplificarea modului în care se transmite traficul de interconectare devine necesară pentru Romtelecom. **Președintele ANCOM** solicită alte observații pe același subiect. **Reprezentantul RCS & RDS** intervine și menționează referitor la cele spuse mai sus că este vorba de o greșală în arhitectura Romtelecom. Acesta adaugă că o arhitectură eficientă este o arhitectură bidirecțională. **Reprezentantul ANCOM** menționează că Autoritatea a încercat să ofere o soluție la nivel general, menită să acopere situația existentă pe piață și să corespundă tuturor modelelor de rețele și soluții de interconectare folosite. Acesta adaugă că problema Romtelecom pleacă de la o ineficiență. ANCOM consideră că soluția ar trebui să vizeze modificarea arhitecturii de interconectare prin suplimentarea fluxurilor prin care Romtelecom transmite trafic. **Reprezentantul Romtelecom** adaugă că ceea ce a solicitat reprezintă o chestiune pur operațională și anume modul în care se calculează factura. Acesta adaugă că, la începutul reglementării, ANCOM a stabilit un mod de calcul printr-o mediere a întregului trafic. Acesta menționează că în acest moment, este important ca tarifele legăturilor de interconectare să se calculeze pentru fiecare legătură în parte, în funcție de traficul aferent. Reprezentantul Romtelecom solicită eliminarea aproximării plății și calculul corect și exact al acesteia. **Reprezentantul ANCOM** menționează că în cazurile în care arhitectura interconectării este eficientă, nu este necesară calcularea tarifelor pentru fiecare legătură de interconectare în parte. **Președintele ANCOM** intervine și arată că Autoritatea își menține poziția.

**Reprezentantul Romtelecom** mai face o observație cu privire la reducerea tarifelor pentru legăturile de interconectare. Acesta menționează că ANCOM a adus drept argument necesitatea asigurării proporționalității măsurilor impuse. Reprezentantul Romtelecom spune că Autoritatea a fost de acord cu faptul că tarifele asociate interconectării Romtelecom sunt mult mai mici față de tarifele celorlalți operatori. În aceste condiții, Romtelecom nu solicită creșterea tarifelor, ci menținerea acestora la nivelul actual. **Președintele ANCOM** solicită și alte comentarii cu privire la acest subiect. **Reprezentantul Vodafone** intervine și solicită să se renunțe la impunerea obligației de orientare pe costuri pe baza unui model LRIC. Acesta adaugă că referitor la calculul menționat mai înainte de Romtelecom, Vodafone susține că variația din calculul ANCOM nu este corectă, deoarece nu ia în considerare faptul că aceste legături sunt bidirecționale. **Reprezentantul ANCOM** menționează că bidirecționalitatea legăturilor nu este importantă pentru că aceeași legătură furnizată de Romtelecom este tot bidirecțională. **Reprezentantul Vodafone** menționează că în această situație calculul ANCOM este greșit. **Reprezentantul ANCOM** subliniază faptul că ANCOM a comparat tarifele Romtelecom cu tarifele Vodafone. Tariful poate să fie mai mare sau mai mic în funcție de ponderea traficului. **Reprezentantul Vodafone** menționează că aceste două tarife nu sunt comparabile, acest

punct de vedere fiind explicat pe larg în cadrul observațiilor transmise. **Președintele ANCOM** intervine și menționează faptul că nu este relevant calculul exact, pentru că de fapt vorbim de o comparație între tarife pentru același tip de operațiuni de la un operator și de la ceilalți operatori. Referitor la solicitarea Romtelecom, **reprezentantul ANCOM** menționează că Romtelecom are obligația de orientare pe costuri, Autoritatea calculând tarifele pentru acele servicii utilizând modelul de tip bottom-up de calculație a costurilor medii incrementale pe termen lung dezvoltat de S.C. Deloitte Consultanță S.R.L. și Deloitte Business Consulting S.A. pentru ANCOM. În momentul în care se va stabili dacă tarifele practicate de către ceilalți operatori sunt excesive sau nu, se vor lua în considerare tarifele Romtelecom.

Referitor la serviciile asociate interconectării, **reprezentantul Orange** spune că nu a văzut în sinteza observațiilor o explicație clară a motivului pentru care ANCOM a ales un model LRIC pur pentru stabilirea acestor tarife. **Reprezentantul ANCOM** spune că recomandarea Comisiei Europene se referă la un LRIC pur pentru tarifele de terminare, în timp ce ANCOM va folosi un model de tip LRIC plus pentru serviciile asociate.

**Reprezentantul Romtelecom** mai face o observație cu privire la tarifarea legăturilor de interconectare către ceilalți operatori de tranzit. Acesta menționează că ANCOM a corectat o eroare făcută în 2003, când nu a inclus în metoda de ponderare nimic despre apelurile de tranzit sau cele realizate prin carrier preselection sau carrier selection. Acesta adaugă că acum Autoritatea propune ca o astfel de legătură de interconectare în aval să fie suportată de către originator. Reprezentantul Romtelecom întreabă de când se va aplica această metodă. **Reprezentantul ANCOM** răspunde că metoda se va aplica din momentul în care vor fi adoptate deciziile. **Reprezentantul Romtelecom** mai face un comentariu cu privire la serviciul de marcare. Referitor la acesta, reprezentantul Romtelecom menționează că ANCOM propune ca tariful de marcare să fie plătit de rețeaua în care se termină apelul. Acesta spune că nu înțelege cum vor putea operatorii care termină apelul să gestioneze aceste costuri din moment ce nu au control asupra tarifelor. **Reprezentantul ANCOM** menționează că se poate alege varianta decontării în cascadă, în acest caz nemaifiind nevoie de marcare.

**Reprezentantul UPC** are o intervenție referitoare la utilizarea serviciilor de tranzit oferite și de alți operatori și nu doar de Romtelecom. Acesta propune o reglementare în acest sens deoarece în momentul contractării acestor servicii operatorii înregistrează costuri foarte mari. Acesta subliniază cu această ocazie dependența față de Romtelecom. **Președintele ANCOM** menționează că în cursul anului 2012 se intenționează revizuirea pieței de tranzit, moment în care se vor lua în considerare toate argumentele în acest sens. **Reprezentantul Orange** întreabă dacă în momentul revizuirii pieței de tranzit se va aduce în discuție și decontarea în cascadă. **Reprezentantul ANCOM** răspunde că și decontarea în cascadă va fi un subiect ce va fi discutat la momentul respectiv.

**Reprezentantul Cosmote** intervine și susține că serviciul de marcare ar trebui să rămână în sarcina operatorilor care originează. Acesta menționează că serviciul de marcare este un serviciu în beneficiul celui care originează și solicită în mod expres precizarea acestui lucru în minută. **Reprezentantul Net-Connect** are o intervenție pentru a menționa că în cazul companiei pe care o reprezintă au existat nenumărate situații în care operatorii mobili au refuzat să plătească acest tarif. Acesta subliniază că traficul de la operatorii mobili ajunge nemarcat.

**Reprezentantul Cosmote** intervine și spune că tarifele de interconectare propuse nu asigură predictabilitatea pe care piața o dorește. Acesta adaugă că operatorii sunt condiționați de bugete care se adoptă cu mult timp înainte. Acest lucru determină transmiterea unor semnale confuze către acționarii companiei. Reprezentantul Cosmote subliniază importanța ca Autoritatea să dispună măsuri menite a asigura o comunicare coerentă între companii și acționarii lor. Reprezentantul Cosmote solicită amânarea reducerii tarifelor pentru moment și propune ca această amânare să aibă loc până în momentul implementării modelului de calculație a costurilor.

**Reprezentantul Romtelecom** intervine și el și adaugă că nu înțelege de ce modelul de orientare pe costuri propus de Comisia Europeană este considerat ca fiind optim. Reprezentantul Romtelecom spune că orientarea pe costuri sugerată de Comisia Europeană nu are nicio justificare legală. **Președintele ANCOM** intervine și spune că perioada în care tarifele sunt stabilite pe baza de benchmark reprezintă o perioadă de tranziție între două situații în care tarifele sunt orientate pe costuri. Referindu-se la noul model, președintele ANCOM menționează că un benchmark european reprezintă un model bun. **Reprezentantul Consiliului Concurenței** intervine și subliniază ideea că tarifele sunt maximele. Acesta spune că în ceea ce privește tarifele de terminare în cazul operatorilor mobili, Consiliul Concurenței face o investigație cu privire la efectele discriminării on net – off net. În intervenția Consiliului Concurenței cu privire la acest proiect, Consiliul a citat din prevederile Recomandării CE, act care în acest moment reprezintă cadrul legal pe care orice autoritate de reglementare trebuie să îl urmeze. În accepțiunea Consiliului, un număr semnificativ de state care au folosit această metodă, reprezintă un punct de reper. Operatorii au obligația în virtutea legii să practice anumite tarife pentru a nu se ajunge la practici anticoncurențiale.

**Reprezentantul Vodafone** face o observație cu privire la ideea de predictabilitate și la panta de ajustare despre care spune că nu are o motivație solid fundamentată. Acesta spune că deși argumentele operatorilor au fost împotriva acestor scăderi, Autoritatea susține în continuare scăderea tarifelor. Propunerea Vodafone în acest sens este de a se reveni la rata propusă în consultarea inițială. În același timp, dacă acest lucru nu va fi acceptat, reprezentantul Vodafone solicită majorarea cu cel puțin 3 luni a intervalului de timp în care trebuie aplicată scăderea. Reprezentantul Vodafone subliniază că toată scăderea se face de fapt în 8 luni, conform noii decizii și nu în 24 de luni cum este specificat în documentele autorității. **Președintele ANCOM** menționează că nu a existat o opinie unanimă cu privire la acest proiect de decizie. Acesta subliniază că au existat observații echilibrate și de o parte și de alta în ceea ce privește reducerea tarifelor. **Reprezentantul ANCOM** subliniază, de asemenea, că modificarea a fost rezultatul solicitării industriei de extindere a pașilor de la 6 luni la 9 luni. Autoritatea a acceptat ajustarea pantei de descreștere, utilizând perioade de timp mai mari. De asemenea, acesta subliniază că în conformitate cu bugetul pe care France Telecom l-a prezentat în raportările sale, tariful de terminare pentru România pentru anul 2011 este de 4 eurocenți, pentru 2012 acesta fiind de 3 eurocenți. Acesta adaugă că vorbim despre un reper ce ar trebui luat în calcul. **Reprezentantul Orange** spune că ceea ce s-a prezentat conform raportărilor France Telecom reprezintă o estimare, un exercițiu de imaginație, și subliniază că această estimare nu ar trebui să reprezinte o bază pentru o decizie ANCOM. **Reprezentantul ANCOM** menționează că și Portugalia a supus consultării reducerea tarifelor și are reduceri trimestriale semnificative: de la 3,5 eurocenți tarif actual va ajunge la 1,75 eurocenți la 1 noiembrie 2012. **Reprezentantul Orange** consideră că acest lucru va determina o descreștere rapidă a tarifelor de interconectare ce nu putea fi estimată. Acesta solicită o predictabilitate de cel puțin șase luni. **Președintele**

**ANCOM** menționează că autoritatea nu poate să ia decizii în funcție de perioada în care industria și-a terminat bugetele sau estimările de buget pentru anul următor.

**Reprezentantul RCS&RDS** intervine și spune că predictabilitate există pentru toată lumea întrucât există un document BEREC din ianuarie 2011 în care se specificau ratele de terminare pentru toate statele europene la acel moment și prezintă tarifele de terminare, conform documentului, pentru câteva dintre statele europene. Acesta adaugă că, după cum se poate observa, predictabilitate la nivel european există. **Președintele ANCOM** atrage atenția asupra faptului că poziția ANCOM rămâne neschimbată și că aceasta este o poziție echilibrată.

**Reprezentantul Vodafone** dorește să facă o precizare legată de panta de ajustare și spune că după modelul ANCOM o lună de zile (însemnând 31 decembrie 2011 / 1 ianuarie 2012) reprezintă de fapt o etapă de 8 luni. **Președintele ANCOM** menționează că există o continuitate și că tariful de 5,03 eurocenți este în vigoare din 2009. Panta de ajustare este strâns corelată cu celelalte decizii ale ANCOM. **Reprezentantul Vodafone** solicită posibilitatea transmiterii unor observații scrise, considerând deciziile luate ca având impact major și solicită posibilitatea transmiterii unui punct de vedere formal vis-a-vis de acest subiect. **Președintele ANCOM** menționează că procesul de consultare este închis și că scopul ședinței Consiliului Consultativ este tocmai acela de a se aduce ultimele observații pe care industria le are cu privire la sinteza observațiilor. Acesta adaugă că proiectul de decizie își va urma cursul, intrând în faza consultării europene.

**Reprezentantul Orange** atrage atenția asupra unei neînțelegeri în cadrul observațiilor transmise. Acesta spune că Orange a susținut includerea în cadrul obligațiilor de nediscriminare a persoanelor din același grup și solicită modificarea în documente. **Reprezentantul ANCOM** spune că acest aspect va fi clarificat, dacă este considerat necesar. **Reprezentantul Orange** mai face o observație cu privire la eliminarea transmiterii cererilor de interconectare în două zile de la primire. **Reprezentantul ANCOM** spune că obligația există în continuare pentru toți operatorii mari.

**Reprezentantul Orange** mai face o observație cu privire la prevederile de interconectare. Reprezentantul Orange subliniază că Orange nu urmărește parametrii de calitate la nivel de rețea, ci la nivelul legăturilor de interconectare pe fiecare destinație în parte pentru a se putea identifica dacă apar probleme pe acea destinație. Acesta solicită o explicație cu privire la necesitatea ca aceste legături de interconectare să fie nediferențiate la nivel național și internațional. **Reprezentantul ANCOM** spune că aceasta este o practică a anumitor operatori, spunând că nu toți operatorii au legături de interconectare separate.

**Reprezentantul Consiliului Concurenței** spune că cerința de a avea legături de interconectare separate a fost subiectul unei investigații realizate de Consiliul Concurenței, în cadrul căreia s-a arătat această solicitare este o pârghie pentru practicile anticoncurențiale.

**Reprezentantul UPC** solicită ca termenul de transmitere a cererilor de interconectare să rămână același pentru toți operatorii, motivul fiind întâmpinarea unor dificultăți de interconectare cu operatorii mici. Legat de terminarea pe internațional, acesta subliniază că nu a fost niciodată sesizată vreo problemă de ordin tehnic și că o astfel de impunere nu este justificată.

**Reprezentantul RCS RDS** face o observație cu privire la solicitarea înaintată de a fi inclusă în această decizie și numerotația din domeniul 0800. Acesta spune că nu există nicio diferență de ordin tehnic între apelurile către numere din domeniul 0800, diferența fiind dată doar de tarifare, care se face invers.

**Reprezentantul ANCOM** menționează că serviciul de origine nu face obiectul acestei analize de piață. **Președintele ANCOM** răspunde observațiilor de mai sus și spune că nu există argumente îndeajuns de solide pentru ca autoritatea să își schimbe poziția referitoare la legăturile separate de interconectare pentru trafic național și trafic internațional.

**Reprezentantul Orange** mai face o observație cu privire la scrisoarea de garanție bancară prin care nu se permite operatorilor asigurarea riscului de neplată. **Președintele ANCOM** spune că propunerea Orange reprezintă de fapt o solicitare în sensul realizării scrisorii la nivelul maxim al traficului. Acesta spune că, după cum a fost menționat și în sinteza observațiilor, se sugerează exemplul Romtelecom care emite facturi intermediare. **Reprezentantul Orange** spune că în cazul companiei pe care o reprezintă există un sistem de billing deja dezvoltat și subliniază că acesta permite emiterea unei singure facturi după încheierea perioadei în care ilustrează traficul. **Președintele ANCOM** spune că nu este proporțional ca operatorii să solicite scrisoare de garanție la nivelul maxim al traficului pentru că acest lucru poate reprezenta o barieră la intrarea pe piață. **Reprezentantul Orange** spune că în cazul traficului național operatorii sunt de acord cu metoda propusă dar solicită o modificare în acest sens în cazul traficului internațional deoarece riscul este mult mai mare. **Președintele ANCOM** spune că operatorii doresc de fapt o diferență între scrisorile de garanție pe traficul național care sunt în regulă cum sunt acum și traficul internațional la care se dorește mărirea cuantumului la o valoare maximă a traficului care se poate transmite pe legăturile de interconectare. Acesta adaugă că se va analiza posibilitatea reformulării obligațiilor privind scrisoarea bancară, dar nu în sensul măririi cuantumului la o valoare maximă a traficului.

**Președintele ANCOM** solicită alte observații. În lipsa altor observații, Președintele ANCOM menționează că se va analiza posibilitatea reformulării în decizie a informațiilor privind scrisoarea de garanție bancară pentru scăderea riscului de fraudă și consideră decizia adoptată.

#### 4. Diverse

**Președintele ANCOM** mulțumește participanților și, înainte de a declara ședința închisă, îi informează pe aceștia că ANCOM urmează să notifice Comisiei Europene, Organismului autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (BEREC) și autorităților naționale de reglementare din celelalte state membre ale Uniunii Europene setul de măsuri propuse. Comisia Europeană, BEREC și celelalte autorități de reglementare vor putea transmite ANCOM comentarii și observații în termen de o lună de la data notificării. De asemenea, președintele ANCOM spune că se vor mai organiza încă două Consilii Consultative în perioada următoare și că în curând se va supune consultării publice planul de acțiuni al Autorității pentru anul 2012.